

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านในจังหวัดชลบุรี เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสอบถามอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน โดยใช้แบบสอบถามแบบมีโครงสร้างเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สภาพทางสังคม เศรษฐกิจ และปัจจัยอื่นๆ ของเกษตรกร

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่ได้รับสนับสนุนการปฏิบัติงาน แรงจูงในการปฏิบัติงาน

ตอนที่ 3 การปฏิบัติงานและความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน

ตอนที่ 4 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน

ตอนที่ 5 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่

ตอนที่ 1 สภาพทางสังคม เศรษฐกิจ และปัจจัยอื่นๆ ของเกษตรกร

1.1 ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน

การศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านในจังหวัดชลบุรี เกี่ยวกับปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคลของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ดังรายละเอียดในตารางที่ 4.1 ต่อไปนี้

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน

n= 252

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	198	78.6
หญิง	54	21.4
อายุ (ปี)		
≤ 40	19	7.5
41 – 50	64	25.4
51 – 60	102	40.5
61 - 70	61	24.2
≥ 71	6	2.4
min = 34 max = 76 $\bar{X}$ = 54.28 S.D. = 8.57		
ระดับการศึกษาสูงสุด		
ได้รับการศึกษา	252	100.0
ประถมศึกษา	105	41.7
มัธยมศึกษาตอนต้น	47	18.7
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	64	25.4
ปวส./อนุปริญญา	13	5.1
ปริญญาตรี	23	9.1

จากตารางที่ 4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทางสังคมของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านในจังหวัดชลบุรี ปรากฏผลดังนี้

เพศ พบว่า อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านส่วนมาก (ร้อยละ 78.6) เป็นเพศชาย และร้อยละ 21.4 เป็นเพศหญิง

อายุ พบว่า อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านมากกว่าหนึ่งในสาม (ร้อยละ 40.5) มีอายุระหว่าง 51 – 60 ปี รองลงมาร้อยละ 25.4 มีอายุระหว่าง 41 – 50 ปี ร้อยละ 24.2 มีอายุ 61 – 70 ปี ร้อยละ 7.5 มีอายุน้อยกว่าหรือเท่ากับ 40 ปี และมีอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านส่วนน้อย (ร้อยละ 2.4)

มีอายุมากกว่าหรือเท่ากับ 70 ปี โดยอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านมีอายุต่ำสุด 34 ปี สูงสุด 76 ปี และเฉลี่ย 54.28 ปี

ระดับการศึกษา พบว่า อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน มากกว่าหนึ่งในสาม (ร้อยละ 41.7) ได้รับการศึกษาระดับประถมศึกษา รองลงมา ร้อยละ 25.40 จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. ร้อยละ 18.7 จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 9.1 จบการศึกษาระดับปริญญาตรี และมีส่วนน้อย (ร้อยละ 5.1) จบการศึกษาระดับ ปวส./อนุปริญญา

1.2 ปัจจัยทางเศรษฐกิจของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน

การศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านในจังหวัดชลบุรี เกี่ยวกับปัจจัยทางเศรษฐกิจของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน ประกอบด้วย การประกอบอาชีพ แรงงานในครัวเรือน รายได้ของครัวเรือนต่อปี พื้นที่ทำการเกษตร ดังรายละเอียดในตาราง 4.2 และตารางที่ 4.3 ดังนี้

ตารางที่ 4.2 ข้อมูลทางเศรษฐกิจของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน

n = 252		
ปัจจัยทางเศรษฐกิจ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
1. การประกอบอาชีพ		
1.1 อาชีพหลัก		
เกษตรกรรม	234	92.9
ค้าขาย	11	4.4
รับจ้าง	7	2.8
1.2 อาชีพรอง		
ไม่มีอาชีพรอง	114	45.2
เกษตรกรรม	19	7.5
ค้าขาย	45	17.9
รับจ้าง	74	29.4

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

n=252		
ปัจจัยทางเศรษฐกิจ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
2. จำนวนแรงงานในครัวเรือน (คน)		
1	27	10.7
2	137	54.4
3	68	27.0
4	19	7.5
5	1	0.4
min = 1 max = 5 $\bar{X}$ = 2.32 S.D. = 0.781		
3. รายได้ของครัวเรือนต่อปี (บาท)		
3.1 รายได้จากการทำอาชีพภาคเกษตร		
$\leq 100,000$	34	13.5
100,001 – 200,000	84	33.4
200,001 – 300,000	56	22.3
300,001 – 400,000	23	9.1
400,001 – 500,000	17	6.7
500,001 – 600,000	4	1.5
$\geq 600,001$	34	13.5
min = 20,000 max = 1,620,000 $\bar{X}$ = 337,575 S.D. = 31451.5		
3.2 รายได้จากการประกอบอาชีพนอกภาคเกษตร		
ไม่มีรายได้	115	45.6
มีรายได้	137	54.4
$\leq 50,000$	29	11.5
50,001 – 100,000	63	25.0
100,001 – 150,000	18	7.14
150,001 – 200,000	9	3.58
200,001 – 250,000	3	1.19

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

n=252		
ปัจจัยทางเศรษฐกิจ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
250,001 – 300,000	6	2.38
$\geq 300,001$	9	3.57
min =10,000 max = 1,000,000 $\bar{X}$ = 74,929 S.D. = 13342.55		

จากตารางที่ 4.2 ปัจจัยทางเศรษฐกิจของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน ผลการวิจัยพบว่า

อาชีพหลัก อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านเกือบทั้งหมด (ร้อยละ 92.9) มีอาชีพหลักเป็นอาชีพทางการเกษตร รองลงมาร้อยละ 4.4 มีอาชีพค้าขาย

อาชีพรอง อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านน้อยกว่าครึ่ง (ร้อยละ 45.2) ไม่มีอาชีพรอง ร้อยละ 29.4 มีอาชีพรองเป็นอาชีพรับจ้าง ร้อยละ 17.9 มีอาชีพรองค้าขาย และร้อยละ 7.5 มีอาชีพการเกษตรเป็นอาชีพรอง

จำนวนแรงงานในครัวเรือน อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านมากกว่าครึ่ง (ร้อยละ 54.4) มีแรงงานภายในครัวเรือน 2 คน รองลงมาร้อยละ 27.0 มีแรงงานภายในครัวเรือน 3 คน โดยอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านมีจำนวนแรงงานในครัวเรือนน้อยที่สุด คือ 1 คน มากที่สุด 5 คน โดยมีแรงงานเฉลี่ย 2.32 คน

รายได้ของครัวเรือนจากการทำอาชีพทางการเกษตร อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านหนึ่งในสาม (ร้อยละ 33.4) มีรายได้จากการเกษตรระหว่าง 100,001 – 200,000 บาทต่อปี รองลงมา ร้อยละ 22.3 มีรายได้ระหว่าง 200,001 – 300,000 บาทต่อปี โดยมีรายได้จากการทางการเกษตรเฉลี่ยปีละ 337,575.55 บาท มีรายได้ต่ำสุดคือ 20,000 บาท และรายได้สูงสุด 1,620,000 บาท

รายได้ของครัวเรือนจากการทำอาชีพนอกภาคการเกษตร อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านน้อยกว่าครึ่ง (ร้อยละ 45.6) ไม่มีรายได้นอกภาคการเกษตรโดยร้อยละ 25.0 มีรายได้นอกภาคเกษตรระหว่าง 50,001 – 100,000 บาทต่อปี รองลงมา ร้อยละ 11.5 มีรายได้นอกภาคการเกษตรน้อยกว่า 50,000 บาท และส่วนน้อยร้อยละ 1.19 มีรายได้ระหว่าง 200,001 – 250,000 บาท โดยมีรายได้จากการทำอาชีพนอกภาคการเกษตรเฉลี่ยปีละ 74,929 บาท มีรายได้สูงสุด 1,000,000 บาท และมีรายได้ต่ำสุดคือ 10,000 บาท

ตารางที่ 4.3 พื้นที่ทำการเกษตร

n=252

ปัจจัยทางเศรษฐกิจ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
4. พื้นที่ทำการเกษตร (ไร่)		
4.1 การมีที่ดินของตนเอง		
ไม่มีพื้นที่ของตนเอง	18	7.1
มีพื้นที่ของตนเอง	234	92.9
≤ 10	89	35.4
11 – 20	63	25.0
21 – 30	30	11.9
> 31	52	20.6
min =1 max = 150 $\bar{X}$ = 21.94 S.D. = 24.253		
4.2 การเช่าพื้นที่		
ไม่มีพื้นที่เช่า	163	64.7
มีพื้นที่เช่า	89	35.3
≤ 10	35	13.9
11 – 20	21	8.3
21 – 30	17	6.8
> 31	16	6.3
min =1 max = 100 $\bar{X}$ = 7.988 S.D. = 16.111		

จากตารางที่ 4.3 ผลการวิจัยพบว่า

พื้นที่ทำการเกษตร เกือบทั้งหมดของอาสาสมัครหมู่บ้านเกือบทั้งหมด (ร้อยละ 92.2) มีพื้นที่ทำการเกษตรเป็นของตนเอง รองลงมาร้อยละ 35.4 มีพื้นที่ทำการเกษตรน้อยกว่า 10 ไร่ รองลงมาร้อยละ 25 มีพื้นที่ 11 – 20 ไร่ มีพื้นที่เฉลี่ยอยู่ที่ 21.94 ไร่ โดยอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน มีพื้นที่ทำการเกษตรของตนเองน้อยที่สุด 1 ไร่ และมีพื้นที่ทำการเกษตรของตนเองมากที่สุด 150 ไร่ อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านร้อยละ 35.3 มีพื้นที่ทำการเกษตรโดยการเช่า มีพื้นที่เช่าเพียงอย่างเดียว เฉลี่ย 7.988 ไร่ โดยอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านเช่าพื้นที่ทำการเกษตรน้อยที่สุดจำนวน 1 ไร่ และเช่าพื้นที่ทำการเกษตรมากที่สุดจำนวน 100 ไร่

1.3 ปัจจัยทางสังคมของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน

การศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน ประกอบด้วย การดำรงตำแหน่งทางสังคม การเป็นอาสาสมัครเกษตรสาขาอื่นๆ การเป็นสมาชิกกลุ่ม/สถาบันเกษตรกร สาเหตุที่เข้ามาเป็นอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน การรับทราบข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตร มีรายละเอียดดังตารางที่ 4.4 และตารางที่ 4.5 ดังนี้

ตารางที่ 4.4 การดำรงตำแหน่งทางสังคม

n = 252		
ประเด็น	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
1. การดำรงตำแหน่งเป็นผู้นำชุมชน		
ไม่ดำรงตำแหน่งผู้นำชุมชน	72	28.6
ดำรงตำแหน่งผู้นำชุมชน	180	71.4
- กำนัน/ ผู้ใหญ่บ้าน/ ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน/ สารวัตรกำนัน	89	35.32
- สมาชิกองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น อบต./ เทศบาล	37	14.68
- คณะกรรมการหมู่บ้าน	84	33.33
2. การดำรงตำแหน่งเป็นอาสาสมัครเกษตรด้านอื่นๆ		
ไม่เป็นอาสาสมัครเกษตรด้านอื่นๆ	126	50.0
เป็นอาสาสมัครเกษตรด้านอื่นๆ	126	50.0
- อาสาสมัครปศุสัตว์	37	14.7
- ประมงอาสา	22	8.7
- อาสาสมัครด้านบัญชี	32	12.7
- อาสาสมัครสหกรณ์	2	0.8
- เศรษฐกิจกิจการเกษตรอาสา	3	1.2
- อาสาสมัครชลประทาน	19	7.5
- หมอдинอาสา	81	32.1

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

n = 252

ประเด็น	จำนวน (ราย)	ค่าร้อยละ
3. การดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิกกลุ่ม/สถาบันเกษตรกร		
ไม่เป็นสมาชิกกลุ่ม/สถาบันเกษตรกร	17	6.7
เป็นสมาชิกกลุ่ม/สถาบันเกษตรกร	235	93.3
- กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร	22	8.7
- วิสาหกิจชุมชน	24	9.5
- กลุ่มเกษตรกร	42	16.7
- สภาเกษตรกร	104	41.3
- เกษตรหมู่บ้าน	187	74.2
- ช.ก.ศ.	111	44.0
4. สาเหตุที่เข้ามาเป็นอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน		
(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
การได้รับความรักและศรัทธาในการเป็นอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน	98	38.9
ความต้องการช่วยเหลือเพื่อนเกษตรกรในด้านการเกษตร	107	42.5
การได้รับการคัดเลือกจากเกษตรกรในหมู่บ้าน	89	35.5
การได้รับการขอร้องจากผู้นำหมู่บ้าน, ชุมชน	149	59.1
การได้รับการขอร้องจากเจ้าหน้าที่กรมส่งเสริมการเกษตร	122	48.4

จากตารางที่ 4.4 ปัจจัยทางสังคมของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน ผลการวิจัยพบว่า การดำรงตำแหน่งทางสังคม อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านหนึ่งในสาม (ร้อยละ 35.32) มีตำแหน่งเป็นกำนัน/ ผู้ใหญ่บ้าน/ ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน/ สารวัตรกำนัน รองลงมาร้อยละ 33.33 มีตำแหน่งเป็นคณะกรรมการหมู่บ้าน และส่วนน้อย (ร้อยละ 14.68) เป็นสมาชิกองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น อบต./ เทศบาล และพบว่าอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านร้อยละ 28.6 ไม่ได้ดำรงตำแหน่งทางสังคมใดๆ

การเป็นอาสาสมัครเกษตรสาขาอื่นๆ อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านครึ่งหนึ่งไม่ได้เป็นอาสาสมัครเกษตรด้านอื่นๆ ซึ่งเท่ากับที่อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านเป็นอาสาสมัครเกษตรด้านอื่น โดยอาสาสมัครเกษตรร้อยละ 32.1 เป็นหมอดินอาสา ร้อยละ 14.7 เป็นอาสาสมัครปศุสัตว์ ร้อยละ

12.7 เป็นอาสาสมัครเกษตรด้านบัญชี ร้อยละ 8.7 เป็นประมงอาสา ร้อยละ 7.5 เป็นอาสาสมัครชลประทาน ร้อยละ 1.2 เป็นเศรษฐกิจการเกษตรอาสา และร้อยละ 0.8 เป็นอาสาสมัครสหกรณ์

การเป็นสมาชิกกลุ่ม/สถาบันเกษตรกร อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านส่วนมาก (ร้อยละ 74.2) เป็นเกษตรหมู่บ้าน รองลงมา ร้อยละ 44.0 เป็นสมาชิกธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ ร้อยละ 41.3 เป็นสภาเกษตรกร ร้อยละ 16.7 เป็นกลุ่มเกษตรกร ร้อยละ 9.6 เป็นสมาชิกวิสาหกิจชุมชน และส่วนน้อย (ร้อยละ 8.7) เป็นสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร

สาเหตุที่ทำให้ท่านเข้ามาเป็นอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านมากกว่าครึ่ง (ร้อยละ 59.1) ได้รับการขอร้องจากผู้นำหมู่บ้าน ชุมชน รองลงมา ร้อยละ 48.4 ได้รับการขอร้องจากเจ้าหน้าที่กรมส่งเสริมการเกษตร ร้อยละ 42.5 ต้องการช่วยเหลือเพื่อนเกษตรกรในด้านการเกษตร ร้อยละ 38.9 มีความรักและศรัทธาในการเป็นอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน และร้อยละ 35.5 ได้รับการคัดเลือกจากเกษตรกรในหมู่บ้าน

ตารางที่ 4.5 การได้รับข่าวสารต่อเดือน

n = 252		
จำนวนครั้งที่ได้รับข่าวสารต่อเดือน	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
1	21	8.3
2	118	46.8
3	68	27.0
4	31	12.3
5	12	4.8
6	2	0.8
min = 1 max = 6 $\bar{X}$ = 2.60 S.D. = 1.017		

จากตารางที่ 4.5 จำนวนครั้งข่าวสารที่ได้รับต่อเดือนของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน ผลการวิจัยปรากฏว่า

จำนวนครั้งข่าวสารที่ได้รับต่อเดือน อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านเกือบครึ่ง (ร้อยละ 46.8) ได้รับข่าวสาร 2 ครั้งต่อเดือน รองลงมา ร้อยละ 27.0 ได้รับข่าวสาร 3 ครั้งต่อเดือน ร้อยละ 12.3 ได้รับข่าวสาร 4 ครั้งต่อเดือน ร้อยละ 8.3 ได้รับข่าวสาร 1 ครั้งต่อเดือน และส่วนน้อย (ร้อยละ 5.6) ได้รับข่าวสารมากกว่า 5 ครั้งต่อเดือน โดยอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านได้รับข่าวสารต่อเดือนน้อย

ที่สุด 1 ครั้ง มากที่สุด 6 ครั้ง และเฉลี่ย 2.607 ครั้ง

1.4 ระดับความรู้ที่ได้รับจากแหล่งต่างๆ

ระดับความรู้ที่ได้รับจากแหล่งต่างๆ ของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน ได้แก่ สื่อบุคคล (เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร, กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน เจ้าหน้าที่รัฐ เช่น ครู กศน.เจ้าหน้าที่บริษัทเอกชนและเจ้าหน้าที่จากองค์กรพัฒนาเอกชน) สื่อมวลชน (หนังสือพิมพ์ วารสารทางการเกษตร แผ่นพับ โปสเตอร์ วิทยุกระจายเสียงและโทรทัศน์) และสื่อกิจกรรม (การประชุม การฝึกอบรม และการสัมมนา) การวิเคราะห์ผลปรากฏดังตารางที่ 4.6 ดังนี้

ตารางที่ 4.6 ระดับความรู้ที่ได้รับจากแหล่งต่างๆ

n = 252

แหล่งข้อมูล	ไม่ได้รับ จำนวน (ร้อยละ)	ระดับความรู้ที่ได้รับจากแหล่งต่างๆ					ค่าเฉลี่ย (S.D)	ความ หมาย
		น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด		
		จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)		
สื่อบุคคล							2.35	น้อย
							(0.705)	
เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร	-	-	3 (1.2)	49 (19.4)	124 (49.2)	76 (30.2)	4.08 (0.743)	มาก
กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน	5 (2.0)	15 (6.0)	45 (17.9)	100 (39.7)	68 (27.0)	19 (7.5)	3.06 (1.080)	ปานกลาง
เจ้าหน้าที่รัฐ เช่น ครู, กศน.	29 (11.5)	40 (15.9)	75 (29.8)	85 (33.7)	23 (9.1)	-	2.13 (1.144)	น้อย
เจ้าหน้าที่บริษัทเอกชน	54 (21.4)	94 (37.3)	66 (26.2)	33 (13.1)	5 (2.0)	-	1.36 (1.023)	น้อยที่สุด
เจ้าหน้าที่จากองค์กรพัฒนาเอกชน	66 (26.2)	111 (44.0)	49 (19.4)	23 (9.1)	3 (1.2)	-	1.15 (0.953)	น้อยที่สุด
สื่อมวลชน							2.19	น้อย
							(0.781)	
หนังสือพิมพ์	10 (4.0)	38 (15.1)	99 (39.3)	73 (29.0)	26 (10.3)	6 (2.4)	2.33 (1.056)	น้อย
วารสารทางการเกษตร	31 (12.3)	72 (28.6)	74 (29.4)	57 (22.6)	17 (6.7)	1 (0.4)	1.84 (1.135)	น้อย
แผ่นพับ	7 (2.8)	68 (27.0)	98 (38.9)	68 (27.0)	11 (4.4)	-	2.03 (0.909)	น้อย

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

n = 252

แหล่งข้อมูล	ไม่ได้รับ จำนวน (ร้อยละ)	ระดับความรู้ที่ได้รับจากแหล่งต่างๆ					ค่าเฉลี่ย (S.D)	ความ หมาย
		น้อยที่สุด จำนวน (ร้อยละ)	น้อย จำนวน (ร้อยละ)	ปานกลาง จำนวน (ร้อยละ)	มาก จำนวน (ร้อยละ)	มากที่สุด จำนวน (ร้อยละ)		
โปสเตอร์	15 (6.0)	97 (38.5)	78 (31.0)	53 (21.0)	8 (3.2)	1 (0.4)	1.78 (0.975)	น้อยที่สุด
วิทยุกระจายเสียง	36 (14.3)	53 (21.0)	61 (24.2)	70 (27.8)	30 (11.9)	2 (0.8)	2.04 (1.269)	น้อย
วิทยุโทรทัศน์	-	6 (2.4)	49 (19.4)	117 (46.4)	65 (25.8)	15 (6.0)	3.13 (0.877)	ปานกลาง
สื่อกิจกรรม							3.00 (0.896)	ปาน กลาง
การประชุม	-	3 (1.2)	19 (7.5)	76 (30.2)	124 (49.2)	30 (11.9)	3.63 (0.834)	มาก
การฝึกอบรม	4 (1.6)	19 (7.5)	41 (16.3)	88 (34.9)	78 (31.0)	22 (8.7)	3.12 (1.120)	ปานกลาง
การสัมมนา	33 (13.1)	37 (14.7)	67 (26.6)	56 (22.2)	56 (22.2)	3 (1.2)	2.29 (1.345)	น้อย
เฉลี่ย							2.52 (0.621)	น้อย

จากตารางที่ 4.6 ระดับความรู้ที่ได้รับจากแหล่งต่างๆ ปรากฏผล ดังนี้

อาสาสมัครเกษตรกรหมู่บ้านได้รับรู้เกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารทางการเกษตรจากแหล่งต่างๆ ในภาพรวมระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย 2.52) และเมื่อพิจารณาแหล่งต่างๆ จำนวน 3 แหล่ง ได้แก่ สื่อบุคคล สื่อมวลชน และกิจกรรม มีผลดังนี้

สื่อบุคคล อาสาสมัครเกษตรกรหมู่บ้านได้รับความรู้จากสื่อบุคคลในภาพรวมระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย 2.35) โดยเกษตรกรได้รับความรู้จากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.08) รองลงมาจากกำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน ได้รับความรู้ระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.06) ได้รับความรู้ระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย 2.13) จากเจ้าหน้าที่รัฐ เช่น ครู กศน. และระดับน้อยที่สุด จากเจ้าหน้าที่บริษัทเอกชน (ค่าเฉลี่ย 1.36) และเจ้าหน้าที่จากองค์กรพัฒนาเอกชน (ค่าเฉลี่ย 1.15)

สื่อมวลชน อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านได้มีความรู้ในภาพรวมระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย 2.19) โดยเกษตรกรได้รับความรู้จากโทรทัศน์ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.13) ได้รับความรู้ระดับน้อย เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ หนังสือพิมพ์ (ค่าเฉลี่ย 2.23) วิทยุกระจายเสียง (ค่าเฉลี่ย 2.04) แผนพับ (ค่าเฉลี่ย 2.03) และวารสารทางการเกษตร (ค่าเฉลี่ย 1.84) และได้รับความรู้จากโปสเตอร์ในระดับน้อยที่สุด (ค่าเฉลี่ย 1.78)

สื่อกิจกรรม อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านได้มีความรู้ในภาพรวมระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.00) โดยอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านได้มีความรู้จากการประชุมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.63) ระดับปานกลางจากการฝึกอบรม (ค่าเฉลี่ย) และระดับน้อยจากการสัมมนา (ค่าเฉลี่ย 2.29)

ตอนที่ 2 ปัจจัยการได้รับสนับสนุนการปฏิบัติงาน แรงจูงใจในการปฏิบัติงาน

2.1 การได้รับสนับสนุนการปฏิบัติงานจากหน่วยงาน ได้ทำการศึกษารับการสนับสนุนในด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 4.7 การได้รับการสนับสนุนการปฏิบัติงานจากหน่วยงาน

n = 252

การได้รับการสนับสนุนการปฏิบัติงาน	น้อยที่สุด จำนวน (ร้อยละ)	น้อย จำนวน (ร้อยละ)	ปานกลาง จำนวน (ร้อยละ)	มาก จำนวน (ร้อยละ)	มากที่สุด จำนวน (ร้อยละ)	ค่าเฉลี่ย (S.D)	ความ หมาย
1. การได้รับการสนับสนุนด้านความรู้						3.93 (0.651)	มาก
1.1 การได้รับความรู้จากการฝึกอบรมด้านการส่งเสริมการเกษตรจากเกษตรตำบล	-	11 (4.4)	48 (19.0)	79 (31.3)	114 (45.2)	4.17 (0.888)	มาก
1.2 การได้รับความรู้จากการพูดคุยและขอคำแนะนำจากเกษตรตำบล	-	1 (0.4)	33 (13.1)	136 (54.0)	82 (32.5)	4.18 (0.662)	มาก
1.3 การได้รับความรู้จากการเยี่ยมชมหรือดูผลการปฏิบัติงานจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรอย่างสม่ำเสมอ	-	8 (3.2)	59 (23.4)	114 (45.2)	71 (28.8)	3.98 (0.803)	มาก
1.4 การได้รับความรู้จากการไปทัศนศึกษา และดูงานการพัฒนาด้านการเกษตรต่างๆ	6 (2.4)	30 (11.9)	95 (37.7)	96 (38.1)	25 (9.9)	3.41 (0.908)	มาก

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

n = 252

การได้รับการสนับสนุนการปฏิบัติงาน	น้อยที่สุด จำนวน (ร้อยละ)	น้อย จำนวน (ร้อยละ)	ปานกลาง จำนวน (ร้อยละ)	มาก จำนวน (ร้อยละ)	มากที่สุด จำนวน (ร้อยละ)	ค่าเฉลี่ย (S.D)	ความ หมาย
2. การได้รับการสนับสนุนด้านปัจจัยการผลิต						3.24 (0.920)	ปานกลาง
2.1 การได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิตจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร	9 (3.6)	38 (15.1)	105 (41.5)	82 (32.5)	18 (7.1)	3.24 (0.920)	ปานกลาง
3. การได้รับการสนับสนุนด้านงบประมาณในการปฏิบัติงาน						2.68 (0.830)	ปานกลาง
3.1 การได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่น	19 (7.5)	79 (31.7)	88 (34.9)	54 (21.4)	11 (4.4)	2.83 (0.992)	ปานกลาง
3.2 การได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานส่งเสริมการเกษตร	16 (6.3)	44 (17.5)	109 (43.3)	74 (29.4)	9 (3.6)	3.06 (0.929)	ปานกลาง
3.3 การได้รับค่าน้ำมันเชื้อเพลิงเบี่ยงเบนในการปฏิบัติงาน	79 (31.3)	72 (28.6)	83 (32.9)	15 (6.0)	3 (1.2)	2.17 (0.981)	น้อย
4. การได้รับการสนับสนุน วัสดุอุปกรณ์						2.82 (0.977)	ปานกลาง
4.1 การได้รับการสนับสนุน วัสดุอุปกรณ์ ในการส่งเสริมการเกษตร	31 (12.3)	42 (16.7)	128 (50.8)	41 (16.3)	10 (4.0)	2.82 (0.977)	ปานกลาง
รวม						3.33 (0.648)	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.7 การได้รับการสนับสนุนการปฏิบัติงานจากหน่วยงาน ผลการวิจัยปรากฏว่า

การได้รับการสนับสนุนการปฏิบัติงานจากหน่วยงาน ผลการวิจัยพบว่า ระดับการได้รับการสนับสนุนปฏิบัติงานจากหน่วยงาน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.33 เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละด้าน ดังนี้

2.2 การได้รับการสนับสนุนด้านความรู้ พบว่าอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับมาก เมื่อพิจารณาในประเด็นย่อยๆ พบว่าได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับมาก ทั้ง 4 ประเด็น เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ได้แก่ 1) การได้รับความรู้จากการพูดคุยและขอคำแนะนำจากเกษตรกรตำบล (ค่าเฉลี่ย 4.18) 2) การ

ได้รับความรู้จากการฝึกอบรมด้านการส่งเสริมการเกษตรจากเกษตรตำบล (ค่าเฉลี่ย 4.17) 3) การได้รับความรู้จากการเยี่ยมชมหรือดูแลการปฏิบัติงานจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรอย่างสม่ำเสมอ (ค่าเฉลี่ย 3.98) และ 4) การได้รับความรู้จากการไปทัศนศึกษา และดูงานการพัฒนาด้านการเกษตรต่างๆ (ค่าเฉลี่ย 3.41)

2.3 การได้รับการสนับสนุนด้านปัจจัยการผลิต พบว่าอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.41)

2.4 การได้รับการสนับสนุนด้านงบประมาณในการปฏิบัติงาน พบว่าอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.68) เมื่อพิจารณาในประเด็นย่อยๆ พบว่าได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับปานกลาง จำนวน 2 ประเด็น เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ได้แก่ 1) การได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานส่งเสริมการเกษตร (ค่าเฉลี่ย 3.06) และ 2) การได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ค่าเฉลี่ย 2.83) และได้รับการสนับสนุนในระดับน้อยในประเด็นการได้รับค่าน้ำมันเชื้อเพลิง เบี้ยเลี้ยงในการปฏิบัติงาน (ค่าเฉลี่ย 2.17)

2.5 การได้รับการสนับสนุน วัสดุ อุปกรณ์ พบว่าอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.82)

2.6 แรงจูงใจในการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่

แรงจูงใจในการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ ได้ทำการศึกษาแรงจูงใจต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีรายละเอียดดังตารางที่ 4.8 ดังนี้

ตารางที่ 4.8 แรงจูงใจในการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่

n = 252

แรงจูงใจในการปฏิบัติงานตาม บทบาทหน้าที่	น้อยที่สุด จำนวน (ร้อยละ)	น้อย จำนวน (ร้อยละ)	ปานกลาง จำนวน (ร้อยละ)	มาก จำนวน (ร้อยละ)	มากที่สุด จำนวน (ร้อยละ)	ค่าเฉลี่ย (S.D)	ความ หมาย
1. การยอมรับนับถือจากเพื่อนบ้าน เป็นอย่างดี	-	3 (1.2)	68 (27.0)	99 (39.3)	82 (32.5)	4.03 (0.802)	มาก
2. การมีโอกาสในการพัฒนาตนเอง	-	4 (1.6)	43 (17.1)	114 (45.2)	91 (36.1)	4.15 (0.756)	มาก
3. ความภูมิใจที่ได้เข้ามาทำหน้าที่ เป็นอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน	-	5 (2.0)	37 (14.7)	122 (48.4)	88 (34.9)	4.16 (0.742)	มาก

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

n = 252

แรงจูงใจในการปฏิบัติงานตาม บทบาทหน้าที่	น้อยที่สุด จำนวน (ร้อยละ)	น้อย จำนวน (ร้อยละ)	ปานกลาง จำนวน (ร้อยละ)	มาก จำนวน (ร้อยละ)	มากที่สุด จำนวน (ร้อยละ)	ค่าเฉลี่ย (S.D)	ความ หมาย
4. การมีสวัสดิการ	33 (13.1)	41 (16.3)	98 (38.9)	67 (26.6)	13 (5.2)	2.94 (1.077)	ปานกลาง
5. การปฏิบัติหน้าที่อาสาสมัคร เกษตรกรหมู่บ้านจะสามารถทำให้ เกษตรกรในชุมชนพัฒนาได้ดี	2 (0.8)	8 (3.2)	69 (27.4)	129 (51.2)	44 (17.5)	3.81 (0.783)	มาก
6. การได้รับการสนับสนุน งบประมาณจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริม การเกษตร	11 (4.4)	45 (17.9)	111 (44.0)	74 (29.4)	11 (4.4)	3.11 (0.900)	ปานกลาง
7. การได้รับการสนับสนุนปัจจัยการ ผลิตจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร	11 (4.4)	40 (15.9)	118 (46.8)	79 (31.3)	4 (1.6)	3.09 (0.838)	ปานกลาง
8. การได้รับความรู้ทางการเกษตร จากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร	10 (4.0)	12 (4.8)	85 (33.7)	91 (36.1)	53 (21.0)	3.65 (0.993)	มาก
9. การได้รับการสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์จากเจ้าหน้าที่ส่งเสริม การเกษตร	11 (4.4)	38 (15.1)	127 (50.4)	72 (28.6)	4 (1.6)	3.07 (0.819)	ปานกลาง
รวม						3.56 (0.564)	มาก

จากตารางที่ 4.8 แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครเกษตรกรหมู่บ้าน ผลการวิจัยพบว่า ระดับของแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.56) แรงจูงใจในการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครเกษตรกรหมู่บ้านในจังหวัดชลบุรี ในระดับมาก มี 5 ด้าน ได้แก่ 1) ความภูมิใจที่ได้เข้ามาทำหน้าที่เป็นอาสาสมัครเกษตรกรหมู่บ้าน (ค่าเฉลี่ย 4.16) 2) เข้ามาเป็นอาสาสมัครเกษตรกรหมู่บ้าน ทำให้มีโอกาสในการพัฒนาตนเอง (ค่าเฉลี่ย 4.15) 3) การเป็นอาสาสมัครเกษตรกรหมู่บ้านทำให้ได้รับการยอมรับนับถือจากเพื่อนบ้านเป็นอย่างดี (ค่าเฉลี่ย 4.03) 4) การปฏิบัติหน้าที่อาสาสมัครเกษตรกรหมู่บ้านจะสามารถทำให้เกษตรกรในชุมชนพัฒนาได้ดี (ค่าเฉลี่ย 3.81) และ 5) การปฏิบัติหน้าที่อาสาสมัครเกษตรกรหมู่บ้านทำให้ได้รับความรู้ทางการเกษตรจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร (ค่าเฉลี่ย 3.65) แรงจูงใจในการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครเกษตรกรหมู่บ้านในจังหวัดชลบุรีในระดับปานกลาง 4 ด้าน ได้แก่ 1) การปฏิบัติหน้าที่อาสาสมัครเกษตรกรหมู่บ้านทำให้ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร (ค่าเฉลี่ย 3.11) 2) การปฏิบัติหน้าที่อาสาสมัครเกษตรกรหมู่บ้านทำให้ได้รับการสนับสนุน

ปัจจัยการผลิตจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร (ค่าเฉลี่ย 3.09) 3) การปฏิบัติหน้าที่อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านทำให้ได้รับการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์จากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร (ค่าเฉลี่ย 3.07) และ 4) การมีสวัสดิการทำให้ท่านต้องการเป็นอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (ค่าเฉลี่ย 2.94)

ตอนที่ 3 การปฏิบัติงานและความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน

การวิเคราะห์การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านในจังหวัดชลบุรี มีรายละเอียด ดังตารางที่ 4.9 ดังนี้

ตารางที่ 4.9 การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านในจังหวัดชลบุรี

n = 252

บทบาทของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน	ไม่ปฏิบัติ	ปฏิบัติ
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)
1. การจัดเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานด้าน	2.5	97.5
การเกษตรของหมู่บ้าน		
1.1 การรับขึ้นทะเบียนและปรับปรุง ข้อมูลทะเบียนเกษตรกรภายในหมู่บ้าน	18 (7.1)	234 (92.9)
1.2 การช่วยตรวจสอบความครบถ้วนของเอกสารหลักฐานการรับขึ้นทะเบียนเกษตรกรและปรับปรุงข้อมูล	-	252 (100.0)
1.3 การช่วยประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกรในหมู่บ้านทราบเรื่อง การขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกพืชเศรษฐกิจ (ทพศ.)	-	252 (100.0)
1.4 การช่วยเจ้าหน้าที่รับคำร้องและตรวจเอกสารการรับขึ้นทะเบียนผู้ปลูกพืชเศรษฐกิจ (ทพศ.)	7 (2.8)	245 (97.2)

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

n = 252

บทบาทของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน	ไม่ปฏิบัติ จำนวน (ร้อยละ)	ปฏิบัติ จำนวน (ร้อยละ)
2. การร่วมกับกรรมการหมู่บ้านและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน	4.5	95.5
2.1 การดำเนินการรวบรวมข้อมูลปัญหาความต้องการของอาสาสมัครเกษตร 13 สาขา และเกษตรกรในหมู่บ้าน	24 (9.5)	228 (90.5)
2.2 การเข้าร่วมเวทีการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน/ตำบล และเสนอข้อมูลการเกษตรในเวทีจัดทำแผน	4 (1.6)	248 (98.4)
2.3 การเสนอแผนงานและปัญหาทางด้านการเกษตรในเวทีประชาคมจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้าน	6 (2.4)	246 (97.6)
3. ในการถ่ายทอดความรู้ และการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในหมู่บ้าน	3.6	96.4
3.1 การสำรวจความต้องการความรู้ของเกษตรกรจากอาสาสมัครเกษตร 13 สาขา และเกษตรกรในหมู่บ้าน	25 (9.9)	227 (90.1)
3.2 การช่วยประสานงานกับเจ้าหน้าที่/วิทยากร มาให้ความรู้กับเกษตรกรในหมู่บ้าน	2 (0.8)	250 (99.2)
3.3 การเชิญเกษตรกรในหมู่บ้านเข้าร่วมรับการถ่ายทอดความรู้จากนักวิชาการ	-	252 (100.0)
4. การติดตามสถานการณ์การเกษตรและรายงานเหตุการณ์ฉุกเฉินต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	3.2	96.8
4.1 การเฝ้าระวังและแจ้งเตือนภัยจากโรคแมลงศัตรูพืชจากภัยพิบัติธรรมชาติ	8 (3.2)	244 (96.8)
4.2 การประสานงานเจ้าหน้าที่และผู้ที่เกี่ยวข้องและให้คำแนะนำปรึกษาแก่ผู้ประสบภัยในการเตรียมเอกสารหลักฐานการขอรับความช่วยเหลือ	8 (3.2)	244 (96.8)
4.3 การดำเนินการช่วยเหลือผู้ประสบภัยโดยการให้ข้อมูลแก่เจ้าหน้าที่และรวบรวมหลักฐานเบื้องต้น	8 (3.2)	244 (96.8)
รวม	3.5	96.5

จากตารางที่ 4.9 การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน ผลการวิจัยพบว่า อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านมีการปฏิบัติงานด้านต่างๆ ดังนี้

การจัดเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของหมู่บ้าน พบว่าอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านเกือบทั้งหมด (ร้อยละ 97.5) มีการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ ซึ่งปฏิบัติมากที่สุด ได้แก่ การช่วยตรวจสอบความครบถ้วนของเอกสารหลักฐานการรับขึ้นทะเบียนเกษตรกรและปรับปรุงข้อมูล การช่วยประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกรในหมู่บ้านทราบเรื่องการขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกพืชเศรษฐกิจ (ทพศ.) และน้อยที่สุดจากการรับขึ้นทะเบียนและปรับปรุง ข้อมูลทะเบียนเกษตรกรภายในหมู่บ้าน (ร้อยละ 92.9)

การร่วมกับกรรมการหมู่บ้านและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน พบว่าอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านเกือบทั้งหมด (ร้อยละ 95.5) มีการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ ซึ่งปฏิบัติมากที่สุด ได้แก่ การเข้าร่วมเวทีการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน/ตำบล และเสนอข้อมูลการเกษตรในเวทีจัดทำแผน (ร้อยละ 98.4) รองลงมาการเสนอแผนงานและปัญหาทางด้านการเกษตรในเวทีประชาคมจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้าน ร้อยละ 97.6 และน้อยที่สุดการดำเนินการรวบรวมข้อมูลปัญหาความต้องการของอาสาสมัครเกษตร 13 สาขา และเกษตรกรในหมู่บ้าน (ร้อยละ 90.5)

ในการถ่ายทอดความรู้ และการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในหมู่บ้าน พบว่าอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านเกือบทั้งหมด (ร้อยละ 96.4) มีการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ ซึ่งปฏิบัติมากที่สุด ได้แก่ การเชิญเกษตรกรในหมู่บ้านเข้าร่วมรับการถ่ายทอดความรู้จากนักวิชาการการ (ร้อยละ 100) รองลงมาการช่วยประสานงานกับเจ้าหน้าที่/วิทยากร มาให้ความรู้กับเกษตรกรในหมู่บ้าน ร้อยละ 99.2 และ น้อยที่สุดการสำรวจความต้องการความรู้ของเกษตรกรจากอาสาสมัครเกษตร 13 สาขา และเกษตรกรในหมู่บ้าน (ร้อยละ 90.1)

การติดตามสถานการณ์การเกษตรและรายงานเหตุการณ์ฉุกเฉินต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พบว่าอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านเกือบทั้งหมด (ร้อยละ 96.8) มีการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ ซึ่งผลการวิจัยพบว่าการปฏิบัติงานการเฝ้าระวังและแจ้งเตือนภัยจากโรคแมลงศัตรูพืชจากภัยพิบัติธรรมชาติ การประสานงานเจ้าหน้าที่และผู้ที่เกี่ยวข้องและให้คำแนะนำปรึกษาแก่ผู้ประสบภัยในการเตรียมเอกสารหลักฐานการขอรับความช่วยเหลือ และการดำเนินการช่วยเหลือผู้ประสบภัย โดยการให้ข้อมูลแก่เจ้าหน้าที่และรวบรวมหลักฐานเบื้องต้นมีการปฏิบัติงาน ร้อยละ 96.8

ตารางที่ 4.10 ความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน
ในจังหวัดชลบุรี

n=252

บทบาทของอาสาสมัคร เกษตรหมู่บ้าน	ระดับความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่					เฉลี่ย (S.D.)	ความหมาย
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด		
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)		
1. จัดเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานด้าน การเกษตรของหมู่บ้าน						3.30 (1.077)	ปานกลาง
1.1 การรับขึ้นทะเบียนและ ปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ภายในหมู่บ้าน	21 (8.3)	28 (11.1)	69 (27.4)	74 (29.4)	42 (16.7)	3.13 (1.427)	ปานกลาง
1.2 การช่วยตรวจสอบความ ครบถ้วนของเอกสารหลักฐานการ รับขึ้นทะเบียนเกษตรกรและ ปรับปรุงข้อมูล	24 (9.5)	33 (13.1)	73 (29.0)	92 (36.5)	30 (11.9)	3.28 (1.130)	ปานกลาง
1.3 การช่วยประชาสัมพันธ์ให้ เกษตรกรในหมู่บ้านทราบเรื่องการ ขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกพืช เศรษฐกิจ (ทพศ.)	15 (6.0)	31 (12.3)	65 (25.8)	82 (32.5)	59 (23.4)	3.55 (1.150)	มาก
1.4 การช่วยเจ้าหน้าที่รับคำร้องและ ตรวจสอบเอกสารรับขึ้นทะเบียนผู้ ปลูกพืชเศรษฐกิจ (ทพศ.)	9 (3.6)	43 (17.1)	72 (28.6)	94 (37.3)	27 (10.7)	3.26 (1.140)	ปานกลาง
2. การร่วมกับกรรมการหมู่บ้านและ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดทำ แผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน						3.24 (1.028)	ปานกลาง
2.1 การดำเนินการรวบรวมข้อมูล ปัญหาความต้องการของอาสาสมัคร เกษตร 13 สาขา และเกษตรกรใน หมู่บ้าน	4 (1.6)	40 (15.9)	78 (31.0)	78 (31.0)	28 (11.1)	3.05 (1.355)	ปานกลาง
2.2 การเข้าร่วมเวทีการจัดทำ แผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน/ ตำบล และเสนอข้อมูลการเกษตรใน เวทีจัดทำ	3 (1.2)	41 (16.3)	87 (34.5)	92 (36.5)	25 (9.9)	3.32 (1.005)	ปานกลาง
2.3 การเสนอแผนงานและปัญหา ทางด้านการเกษตรในเวทีประชาคม จัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้าน แผน	3 (1.2)	33 (13.1)	91 (36.1)	94 (31.3)	25 (9.9)	3.34 (1.023)	ปานกลาง

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

n=252

บทบาทของอาสาสมัคร เกษตรหมู่บ้าน	ระดับความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่					เฉลี่ย (S.D.)	ความหมาย
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด		
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)		
3. การในการถ่ายทอดความรู้ และการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในหมู่บ้าน						3.22 (0.928)	ปานกลาง
3.1 การสำรวจความต้องการความรู้ของเกษตรกรจากอาสาสมัครเกษตร 13 สาขา และเกษตรกรในหมู่บ้าน	2 (0.8)	53 (21.0)	88 (34.9)	53 (21.0)	31 (12.3)	2.93 (1.356)	ปานกลาง
3.2 การช่วยประสานงานกับเจ้าหน้าที่/วิทยากร มาให้ความรู้กับเกษตรกรในหมู่บ้าน	3 (1.2)	42 (16.7)	85 (33.7)	98 (38.9)	22 (8.7)	3.34 (0.951)	ปานกลาง
3.3 การเชิญเกษตรกรในหมู่บ้านเข้าร่วมรับการถ่ายทอดความรู้จากนักวิชาการ	1 (0.4)	45 (17.9)	88 (34.9)	90 (35.7)	28 (11.1)	3.39 (0.919)	ปานกลาง
4. การติดตามสถานการณ์การเกษตร และรายงานเหตุการณ์ฉุกเฉินต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง						3.36 (1.005)	ปานกลาง
4.1 การเฝ้าระวังและแจ้งเตือนภัยจากโรคราแมลงศัตรูพืชจากภัยพิบัติธรรมชาติ	3 (1.2)	35 (13.9)	81 (32.1)	91 (36.1)	34 (13.3)	3.37 (1.113)	ปานกลาง
4.2 การประสานงานเจ้าหน้าที่และผู้ที่เกี่ยวข้องและให้คำแนะนำปรึกษาแก่ผู้ประสบภัยในการเตรียมเอกสารหลักฐานการขอรับความช่วยเหลือ	4 (1.6)	26 (10.3)	87 (34.5)	94 (37.3)	33 (13.1)	3.40 (1.090)	ปานกลาง
4.3 การดำเนินการช่วยเหลือผู้ประสบภัยโดยการให้ข้อมูลแก่เจ้าหน้าที่และรวบรวมหลักฐานเบื้องต้น	3 (1.2)	24 (9.5)	108 (42.9)	86 (34.1)	23 (9.1)	3.30 (1.021)	ปานกลาง
รวม						3.28 (0.797)	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.10 ความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน ผลการวิจัยพบว่า อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานในภาพรวมระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.28) และเมื่อพิจารณาในแต่ละด้านปรากฏผล ดังนี้

การจัดเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของหมู่บ้าน อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน มีความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานในภาพรวมระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.28) เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็นพบว่ามีความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานระดับมากในประเด็น การช่วยประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกรในหมู่บ้านทราบเรื่องการขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกพืชเศรษฐกิจ (ทพศ.) (ค่าเฉลี่ย 3.55) อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านมีความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานระดับปานกลาง 3 ประเด็น เรียงลำดับจากมากไปน้อยของค่าเฉลี่ย ได้แก่ 1) การช่วยตรวจสอบความครบถ้วนของเอกสารหลักฐานการรับขึ้นทะเบียนเกษตรกรและปรับปรุงข้อมูล (ค่าเฉลี่ย 3.28) 2) การช่วยเจ้าหน้าที่รับคำร้องและตรวจเอกสารการรับขึ้นทะเบียนผู้ปลูกพืชเศรษฐกิจ (ทพศ.) (ค่าเฉลี่ย 3.26) และ 3) การรับขึ้นทะเบียนและปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกรภายในหมู่บ้าน (ค่าเฉลี่ย 3.13)

การร่วมกับกรรมการหมู่บ้านและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านมีความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานภาพรวมระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็นพบว่า อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านมีความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานระดับปานกลางทั้ง 3 ประเด็น เรียงลำดับจากมากไปน้อยของค่าเฉลี่ย ได้แก่ 1) เสนอแผนงานและปัญหาทางด้านการเกษตรในเวทีประชาคมจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้าน (ค่าเฉลี่ย 3.34) 2) เข้าร่วมเวทีการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน/ตำบล และเสนอข้อมูลการเกษตรในเวทีจัดทำแผน (ค่าเฉลี่ย 3.32) และ 3) ดำเนินการรวบรวมข้อมูลปัญหาความต้องการของอาสาสมัครเกษตร 13 สาขา และเกษตรกรในหมู่บ้าน (ค่าเฉลี่ย 3.05)

การถ่ายทอดความรู้ และการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในหมู่บ้าน อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านมีความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานภาพรวมระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.22) เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็นพบว่า อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านมีความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานระดับปานกลางทั้ง 3 ประเด็น โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อยของค่าเฉลี่ย ได้แก่ 1) เชิญเกษตรกรในหมู่บ้านเข้าร่วมรับการถ่ายทอดความรู้จากนักวิชาการและวิทยากร (ค่าเฉลี่ย 3.39) 2) ช่วยประสานงานกับเจ้าหน้าที่/วิทยากร มาให้ความรู้กับเกษตรกรในหมู่บ้าน (ค่าเฉลี่ย 3.34) และ 3) สำรวจความต้องการความรู้ของเกษตรกรจากอาสาสมัครเกษตร 13 สาขา และเกษตรกรในหมู่บ้าน (ค่าเฉลี่ย 3.93)

การติดตามสถานการณ์การเกษตรในหมู่บ้านและรายงานเหตุการณ์ฉุกเฉินเร่งด่วนต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านมีความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานภาพรวมระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.36) เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็นพบว่า อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านมีความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานระดับปานกลางทั้ง 3 ประเด็น โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อยของค่าเฉลี่ย ได้แก่ 1) ประสานงานเจ้าหน้าที่และผู้ที่เกี่ยวข้องและให้คำแนะนำปรึกษาแก่ผู้ประสบภัยในการเตรียมเอกสารหลักฐานการขอรับความช่วยเหลือและสำรวจพื้นที่ประสบภัย (ค่าเฉลี่ย 3.40) 2) การ

เฝ้าระวังและแจ้งเตือนภัยจากโรคแมลงศัตรูพืชระบาด ภัยจากภัยพิบัติธรรมชาติในหมู่บ้าน (ค่าเฉลี่ย 3.37) และ 3) ดำเนินการช่วยเหลือผู้ประสบภัยโดยการให้ข้อมูลแก่เจ้าหน้าที่และรวบรวมหลักฐานเบื้องต้น (ค่าเฉลี่ย 3.30)

ตอนที่ 4 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน

ในการศึกษาครั้งนี้ ใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุ เพื่อหาความเกี่ยวข้องระหว่างตัวแปรตามกับตัวแปรอิสระหลายตัว ว่าตัวแปรอิสระแต่ละตัวมีความเกี่ยวข้องแบบใดหรือทิศทางใดกับตัวแปรตามและมีระดับความเกี่ยวข้องกับตัวแปรตามมากหรือน้อยเพียงใดการวิเคราะห์ครั้งนี้ ใช้ตัวแปรอิสระ จำนวน 9 ตัวแปร ได้แก่ 1) อายุ 2) จำนวนแรงงานในครัวเรือน 3) รายได้ของครัวเรือน 4) พื้นที่ทำการเกษตร 5) จำนวนข่าวสารที่ได้รับต่อเดือน 6) การรับทราบข้อมูล / ข่าวสารด้านการเกษตร 7) การได้รับการสนับสนุนการปฏิบัติงานจากหน่วยงาน 8) แรงจูงใจในการปฏิบัติงาน และ 9) ความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงาน ส่วนตัวแปรตามคือการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านในประเด็นต่างๆ ดังนี้ 1) การรวบรวมและจัดเก็บข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของหมู่บ้าน 2) การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้านร่วมกับกรรมการหมู่บ้านและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 3) การประสานงานในการถ่ายทอดความรู้ และการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในหมู่บ้าน 4) การติดตามสถานการณ์การเกษตรในหมู่บ้านและรายงานเหตุการณ์ฉุกเฉินเร่งด่วนต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และ 5) การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน

4.1 การวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน ผู้วิจัยได้นำ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือตัวแปรอิสระ 9 ตัวแปร และตัวแปรตาม 5 ตัว ที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานมาแสดง ดังตารางที่ 4.11

ตารางที่ 4.11 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์

ที่	ตัวแปร	เฉลี่ย	S.D.
ตัวแปรอิสระ			
1	อายุ (ปี)	54.28	8.57
2	จำนวนแรงงานในครัวเรือน (คน)	2.32	0.781
3	รายได้ของครัวเรือนต่อปี (บาท)	206,242	1.640
4	พื้นที่ทำการเกษตร (ไร่)	14.96	1.598
5	จำนวนข่าวสารที่ได้รับต่อเดือน (ครั้ง)	2.60	1.017
6	การรับทราบข้อมูล / ข่าวสารด้านการเกษตร	2.52	0.621
7	การได้รับการสนับสนุนการปฏิบัติงานจากหน่วยงาน	3.32	0.643
8	แรงจูงใจในการปฏิบัติงาน	3.56	0.564
9	ความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงาน	3.28	0.797
ตัวแปรตาม			
10	การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน	12.61	1.032

4.2 การวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่าย เมื่อศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระแต่ละคู่ พบว่าไม่มีตัวแปรอิสระคู่ใดที่มีความสัมพันธ์สูงกว่า 0.8 ที่จะก่อให้เกิดปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระด้วยกันเอง (Multicollinearity) อันเป็นการละเมิดข้อกำหนดของการถดถอยพหุ รายละเอียดตามตารางที่ 4.10 โดยผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้กับตัวแปรต่างๆ ดังนี้

$$\text{ตัวแปรอิสระ } Y_1 = a + b_1x_1 + b_2x_2 + b_3x_3 + b_4x_4 + b_5x_5 + b_6x_6 + b_7x_7 + b_8x_8 + b_9x_9$$

$$Y_2 = a + b_1x_1 + b_2x_2 + b_3x_3 + b_4x_4 + b_5x_5 + b_6x_6 + b_7x_7 + b_8x_8 + b_9x_9$$

$$Y_3 = a + b_1x_1 + b_2x_2 + b_3x_3 + b_4x_4 + b_5x_5 + b_6x_6 + b_7x_7 + b_8x_8 + b_9x_9$$

$$Y_4 = a + b_1x_1 + b_2x_2 + b_3x_3 + b_4x_4 + b_5x_5 + b_6x_6 + b_7x_7 + b_8x_8 + b_9x_9$$

$$Y_5 = a + b_1x_1 + b_2x_2 + b_3x_3 + b_4x_4 + b_5x_5 + b_6x_6 + b_7x_7 + b_8x_8 + b_9x_9$$

$$\text{ตัวแปรตาม } Y_1 = \text{การรวบรวมและจัดเก็บข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของหมู่บ้าน}$$

$$Y_2 = \text{การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้านร่วมกับกรรมการหมู่บ้านและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง}$$

[illegible]

จากตารางที่ 4.12 ผลการวิเคราะห์พบว่า มีตัวแปรอิสระ 1 คู่ ที่มีความสัมพันธ์สูงกว่า 0.8 ที่จะก่อให้เกิดปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระด้วยตนเอง (multicollinearity) อันเป็นการละเมิดข้อกำหนดของการถดถอยพหุ ได้แก่ รายได้กับพื้นที่ทำการเกษตรมีความสัมพันธ์ 0.836 ดังนั้นผู้วิจัยจึงไม่นำตัวแปรอิสระทั้ง 2 คู่นี้เข้าสมการความถดถอย

4.3 การวิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน โดยวิเคราะห์ระหว่างตัวแปรอิสระ 7 ตัวแปร และตัวแปรตาม 1 ตัวแปร เข้าสมการคำนวณโดยวิธี Enter ซึ่งเป็นวิธีการเลือกตัวแปรอิสระเข้าสมการ รายละเอียดตามตารางที่ 4.13

ตารางที่ 4.13 การวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน

ตัวแปร	ค่า		
	สัมประสิทธิ์ถดถอย (b)	t	Sig
ค่าคงที่	8.438	16.892	0.000
1 การรับทราบข้อมูล / ข่าวสารด้านการเกษตร	0.259	3.104*	0.002
2 การได้รับการสนับสนุนการปฏิบัติงานจากหน่วยงาน	0.234	2.223*	0.027
3 ความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงาน	0.577	7.159**	0.000
$R^2 = 0.455$ Adjusted $R^2 = 0.439$ SEE = 0.77290 F = 29.096 Sig = 0.000			

* หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

** หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 4.13 สมการทำนายแนวโน้มการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน คือ

$$Y_1 = 8.438 + 0.259X_6 + 0.234X_7 + 0.577X_9$$

ผลการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุ ผลปรากฏว่าได้ค่า F = 29.096 Sig = 0.000 หมายความว่า มีตัวแปรอิสระอย่างน้อย 1 ตัวแปร มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามในรูปเชิงเส้นและเมื่อพิจารณาผลการวิเคราะห์ปรากฏว่า ตัวแปรอิสระทั้งหมดอธิบายการผันแปรของตัวแปรตามได้ ร้อยละ 45.5 ($R^2 = 0.455$) ในบรรดาตัวแปรอิสระทั้งหมด 7 ตัวแปร มี 2 ตัวแปรที่มีผลต่อตัวแปรตามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ได้แก่ 1) การรับทราบข้อมูล / ข่าวสารด้านการเกษตร ซึ่งมีผลเชิง

บวกต่อการปฏิบัติงานประสานงานในการถ่ายทอดความรู้ และการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในหมู่บ้าน นั่นคือถ้าอาสาสมัครเกษตรกรหมู่บ้านได้รับทราบข้อมูล / ข่าวสารด้านการเกษตรมากขึ้น จะปฏิบัติงานมากขึ้นตามไปด้วย 2) ความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงาน ซึ่งมีผลเชิงบวกต่อการปฏิบัติงานประสานงานในการถ่ายทอดความรู้ และการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในหมู่บ้าน นั่นคือถ้าอาสาสมัครเกษตรกรหมู่บ้านมีความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานมากขึ้น จะมีการปฏิบัติงานมากขึ้น และมี 1 ตัวแปรที่มีผลต่อตัวแปรตามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 คือ การได้รับการสนับสนุนการปฏิบัติงานจากหน่วยงาน ซึ่งมีผลเชิงบวกต่อการปฏิบัติงานประสานงานในการถ่ายทอดความรู้ และการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในหมู่บ้าน นั่นคือถ้าอาสาสมัครเกษตรกรหมู่บ้านได้รับการสนับสนุนการปฏิบัติงานจากหน่วยงาน จะปฏิบัติงานมากขึ้นด้วย

จากการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุแบบ Enter เพื่อหาตัวแปรอิสระที่เป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรตาม ปรากฏผลว่า มีตัวแปรอิสระ 3 ตัวแปร การรับทราบข้อมูล / ข่าวสารด้านการเกษตร การได้รับการสนับสนุนการปฏิบัติงานจากหน่วยงาน และความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงาน จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตอนที่ 5 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่

5.1 ปัญหา

ปัญหาของอาสาสมัครเกษตรกรหมู่บ้านในจังหวัดชลบุรีประกอบด้วย การจัดเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของหมู่บ้าน การร่วมกับกรรมการหมู่บ้านและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน การประสานงานในการถ่ายทอดความรู้ และการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในหมู่บ้าน และการติดตามสถานการณ์การเกษตรในหมู่บ้านและรายงานเหตุการณ์ฉุกเฉินเร่งด่วนต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การวิเคราะห์ปรากฏผลดังตารางที่ 4.14 ดังนี้

ตารางที่ 4.14 ปัญหาในการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่

n = 252

ประเด็นปัญหา	ไม่มี จำนวน (ร้อยละ)	มี (ระดับปัญหา)			เฉลี่ย (S.D.)	ความหมาย
		น้อย จำนวน (ร้อยละ)	ปานกลาง จำนวน (ร้อยละ)	มาก จำนวน (ร้อยละ)		
1.การจัดเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานด้าน					1.31	น้อย
การเกษตรของหมู่บ้าน					(0.674)	
1.1 ไม่ทราบว่าจะต้องมีการเก็บข้อมูลต่างๆ	22.6	46.8	24.7	3.2	1.11	น้อย
					(0.785)	
1.2 หน่วยงานไม่มีการกำหนดแบบฟอร์ม	20.2	34.5	38.5	6.3	1.31	น้อย
จัดเก็บและรายงานข้อมูลที่ชัดเจน					(0.865)	
1.3 ข้อมูลที่ให้จัดเก็บมีปริมาณมากเกินไป	19.4	28.2	38.5	13.9	1.46	น้อย
					(0.958)	
1.4 ไม่ได้รับคำตอบแทนในการปฏิบัติงาน	19.9	42.1	24.2	15.9	1.38	น้อย
					(0.956)	
2. การร่วมกับกรรมการหมู่บ้านและหน่วยงาน					1.27	น้อย
ที่เกี่ยวข้องในการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตร					(0.691)	
ระดับหมู่บ้าน						
2.1 ตัวอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านไม่มีเวลาใน	17.5	36.9	27.0	18.7	1.46	น้อย
การเข้าร่วมประชุมประชาคมหมู่บ้านในการ					(0.987)	
จัดทำแผนพัฒนาการเกษตร						
2.2 ไม่เข้าใจกระบวนการในการจัดทำ	25.0	34.9	36.1	4.0	1.19	น้อย
แผนพัฒนาการเกษตร					(0.858)	
2.3 ไม่ทราบข้อมูลที่จะใช้ในการจัดทำ	25.0	36.9	34.9	3.2	1.16	น้อย
แผนพัฒนาการเกษตร					(0.838)	
2.4 ขาดความร่วมมือจากเกษตรกรในพื้นที่	24.6	33.3	36.5	5.6	1.23	น้อย
					(0.885)	
2.5 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือ	20.6	39.7	27.8	11.9	1.30	น้อย
หน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่เห็นความสำคัญของ					(0.931)	
แผนพัฒนาการเกษตรของหมู่บ้าน						
3. การ ประสานงานในการถ่ายทอดความรู้					1.15	น้อย
และการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในหมู่บ้าน					(0.608)	
3.1 ขาดความสามัคคีของเกษตรกรในหมู่บ้าน	15.9	50.8	28.6	4.8	1.22	น้อย
					(0.766)	
3.2 เกษตรกรในหมู่บ้านไม่ยอมรับ หรือ ไม่	21.4	56.7	20.6	1.2	1.01	น้อย
เชื่อถือ					(0.685)	
3.3 กิจกรรมการพัฒนาการเกษตรไม่	17.5	44.0	36.5	2.0	1.23	น้อย
สอดคล้องกับความต้องการของเกษตรกร					(0.753)	

ตารางที่ 4.14 (ต่อ)

n = 252

ประเด็นปัญหา	ไม่มี จำนวน (ร้อยละ)	มี (ระดับปัญหา)			เฉลี่ย (S.D.)	ความหมาย
		น้อย จำนวน (ร้อยละ)	ปานกลาง จำนวน (ร้อยละ)	มาก จำนวน (ร้อยละ)		
4. การติดตามสถานการณ์การเกษตรใน หมู่บ้านและรายงานเหตุการณ์ฉุกเฉินเร่งด่วน ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง					1.07 (0.736)	น้อย
4.1 ระยะเวลาในการพบปะเจ้าหน้าที่น้อย เกินไป	29.4	34.1	35.7	0.8	1.07 (0.823)	น้อย
4.2 ระยะเวลาในการพบปะเจ้าหน้าที่มาก เกินไป	31.3	51.2	16.3	1.2	0.87 (0.713)	น้อย
4.3 ไม่สามารถจดจำความรู้ หรือคำแนะนำได้ ทั้งหมดในระยะเวลาจำกัด	26.6	34.5	25.4	13.5	1.25 (0.998)	น้อย
					1.20 (0.534)	น้อย

ตารางที่ 4.14 การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านใน
จังหวัดชลบุรีในภาพรวมมีปัญหาระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย 1.20) เมื่อพิจารณาปัญหาในแต่ละด้านของ
การปฏิบัติงานปรากฏผล ดังนี้

การจัดเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของหมู่บ้าน พบว่า อาสาสมัครเกษตร
หมู่บ้านมีปัญหาในภาพรวมระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย 1.31) และเมื่อพิจารณาในประเด็นย่อย ๆ ของปัญหา
ในแต่ละด้านอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านมีปัญหาระดับน้อยทั้ง 3 ประเด็น เรียงลำดับจากมากไปน้อยของ
ค่าเฉลี่ย ได้แก่ 1) ข้อมูลที่ให้จัดเก็บมีปริมาณมากเกินไป (ค่าเฉลี่ย 1.46) 2) ไม่ได้รับคำตอบแทนใน
การปฏิบัติงาน (ค่าเฉลี่ย 1.38) 3) หน่วยงานไม่มีการกำหนดแบบฟอร์มการจัดเก็บและการรายงาน
ข้อมูลที่ชัดเจน (ค่าเฉลี่ย 1.31) และ 4) ไม่ทราบว่าจะต้องมีการเก็บข้อมูลต่างๆ

การร่วมกับกรรมการหมู่บ้านและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดทำแผนพัฒนา
การเกษตรระดับหมู่บ้าน อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านมีปัญหาในภาพรวมระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย 1.27)
เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็นย่อยพบว่ามีปัญหาในระดับน้อยทั้ง 5 ประเด็น เรียงลำดับจากมากไป
น้อยของค่าเฉลี่ย ได้แก่ 1) ตัวอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านไม่มีเวลาในการเข้าร่วมประชุมประชาคม
หมู่บ้านในการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตร (ค่าเฉลี่ย 1.46) 2) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือ
หน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่เห็นความสำคัญของแผนพัฒนาการเกษตรของหมู่บ้าน (ค่าเฉลี่ย 1.30)

3) ขาดความร่วมมือจากเกษตรกรในพื้นที่ (ค่าเฉลี่ย 1.23) 4) ไม่เข้าใจกระบวนการในการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตร (ค่าเฉลี่ย 1.19) และ 5) ไม่ทราบข้อมูลที่จะใช้ในการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตร (ค่าเฉลี่ย 1.16)

การ ประสานงานในการถ่ายทอดความรู้ และการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในหมู่บ้าน
 อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านมีปัญหาในภาพรวมระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย 1.15) เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็นย่อยพบว่ามีปัญหาในระดับน้อยทั้ง 3 ประเด็น เรียงลำดับจากมากไปน้อยของค่าเฉลี่ย ได้แก่ 1) กิจกรรมการพัฒนาการเกษตรไม่สอดคล้องกับความต้องการของเกษตรกร (ค่าเฉลี่ย 1.23) 2) ขาดความสามัคคีของเกษตรกรในหมู่บ้าน (ค่าเฉลี่ย 1.22) และ 3) เกษตรกรในหมู่บ้านไม่ยอมรับหรือไม่เชื่อถือ (ค่าเฉลี่ย 1.01)

การติดตามสถานการณ์การเกษตรในหมู่บ้านและรายงานเหตุการณ์ฉุกเฉินเร่งด่วนต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านมีปัญหาในภาพรวมระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย 1.15) เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็นย่อยพบว่ามีปัญหาในระดับน้อยทั้ง 3 ประเด็น เรียงลำดับจากมากไปน้อยของค่าเฉลี่ย ได้แก่ 1) ไม่สามารถจดจำความรู้ หรือคำแนะนำได้ทั้งหมดในระยะเวลาจำกัด (ค่าเฉลี่ย 1.25) 2) ระยะเวลาในการพบปะเจ้าหน้าที่น้อยเกินไป (ค่าเฉลี่ย 1.07) และ 3) ระยะเวลาในการพบปะเจ้าหน้าที่มากเกินไป (ค่าเฉลี่ย 0.87)

5.2 ข้อเสนอแนะ

ตารางที่ 4.15 ข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่

n = 252		
ข้อเสนอแนะ	จำนวน	ร้อยละ
1. ควรมีค่าตอบแทนในการปฏิบัติงาน	5	1.98
2. ควรมีการจัดอบรมและให้ความรู้ความเข้าใจในการเก็บรวบรวมข้อมูล	7	2.77
3. ต้องการให้ภาครัฐมีส่วนร่วมอย่างจริงจังและให้ความสำคัญต่ออาชีพการเกษตร	4	1.58
4. ควรมีเจ้าหน้าที่เข้ามาประสานงานร่วมกับอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน	8	3.17
5. ต้องการให้มีการชักชวนและทำความเข้าใจในการรายงานสถานการณ์การเกษตรในหมู่บ้าน	6	2.38
6. ต้องการแบบฟอร์มที่ชัดเจนในการรายงาน	8	3.17

จากตารางที่ 4.15 ข้อเสนอแนะจากอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 13.89 ให้ข้อเสนอแนะใน 4 ประเด็น สามารถสรุปรวบรวมคำตอบจากอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านกลุ่มตัวอย่าง โดยแยกเป็นข้อย่อยๆ ในแต่ละหัวข้อต่อไปนี้

5.2.1 การจัดเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของหมู่บ้าน

- 1) ควรมีค่าตอบแทนในการปฏิบัติงาน คิดเป็น ร้อยละ 1.98
- 2) ควรมีการจัดอบรมและให้ความรู้ความเข้าใจในการเก็บรวบรวมข้อมูล คิดเป็นร้อยละ 2.77

5.2.2 การร่วมกิจกรรมการหมู่บ้านและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน

- 1) ต้องการให้ภาครัฐมีส่วนร่วมอย่างจริงจังและให้ความสำคัญต่ออาชีพการเกษตร คิดเป็นร้อยละ 1.58

5.2.3 การ ประสานงานในการถ่ายทอดความรู้ และการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในหมู่บ้าน

- 1) ควรมีเจ้าหน้าที่เข้ามาประสานงานร่วมกับอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 3.17

5.2.4 การติดตามสถานการณ์การเกษตรในหมู่บ้านและรายงานเหตุการณ์ฉุกเฉินเร่งด่วนต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

- 1) ต้องการให้มีการซักซ้อมและทำความเข้าใจในการรายงานสถานการณ์การเกษตรในหมู่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 2.38
- 2) ต้องการแบบฟอร์มที่ชัดเจนในการรายงาน คิดเป็นร้อยละ 3.17